

SPOMENICA
škola Belaj
1913.

1
Nidno 5° XI - 1917.

Lajo Frankl
Mr. gup. škol. nadzornik

25. VI. 1930.

Varda Luka,
os. škol. nadzornik.

24 VII 1931.

Varda Luka,
os. škol. nadzor.

Buzo 17 juna 1933

Mr. Reprobek
vlast. uč. zosrete

Nidno 16-I-1934 Nidno 18/VII 1934

Danilo Zrnich
vlast. uč. zosrete

Jancurial
vlast. gup. prosvete

Nidno Sapula 1935

Desovčić M. Braudo,
n.d. os. škol. nadzor.

10. VII. 1934

Milobas

Nidno 24 marta 1939

Antoni Žnidar
os. škol. nadzor.

27. III. 1956. -
Jovan Petrić Kreni
gup. os. škol. -
Kotarski Kataras

Povjest škole.

Ova škola otvorena je 1. siječnja 1913. god. Narod, koji je nadaren i dosta triješan, uvidio je, od kolike je potrebe škola njegovom podmlatku; pa kroz nekoliko godina pokazala deputacija jedna za drugom k faktovima, koji su imali odlučiti o gradnji škole.

Do otvorenja polazahu djeca u Leskovac, koji je 8 km. udaljen! te u obližnji Ladvenjak.

God. 1906. predložio u sjednici opć. zastupstva u Bariloviću veći. g. župnik leskovački Juraj Tomac, da se osnuje ova škola. stvar je raspadla; dok god. 1908. opet sami seljaci iznesoše prijedlog, da se osnuje škola. Kupila je općina i potrebno zemljište za 1600 K. Prodoše i opet tri proljeća, te istom 1912. bude škola sazidana, te otvorena 1. siječnja 1913.

Najviše se za otvorenje škole zauzimahu seljaci: Pero Dobrinčić, Marko Polović i Joso Bernardić. Ti bijahu jednom u Zagrebu, te par puta u Ogulinu, samo da dobiju što prije toli željenu školu.

Letopis škole.

Ivanuo je prvi dan 1913. godine, kad me dodo, se pitati: „Gospodine, jeli istina, da Vi dolazite k' nama u Belaj“? Bio sam učiteljem u Leskovcu, te na vlastitu molbu dođoh amo. Škola smješte, na u centar sela: Belaj, Banijsko selo, Podvožić, Malinec, Pećurkovo brdo i Vinica, čeka veselo, da u nju stupe mališi tih sela.

Počesmo 2. siječnja sazivom Duha sv. Naredbom kr. zem. vlade br. od postavljen je potpisani učiteljem. Zdravlje učenika i učitelja bijoše povoljno. Popis nije redovito obavljen, već su uzeta djeca uskolana u Leskovcu i Ladvenjaku, a bilo ih je u I. raz. 36 dječ. 4 djevoj.

II. " 7 " 1 "

III. " 6 " . "

IV. " 3 " 0 "

ukupno 52 dječ. 5 "

Prvi mjesni škol. nadzornik je velič. g. župnik St. Jonke, iz Leskovca; zamjenik mu Marko Polović iz Belaja, škol. odb. Petar Dobričić iz Podvožića te Jos. Bernardić iz Banijskoga sela. Zamjenik Jandre Grčić iz Poljica.

Škol. vrt je tečajem proglašen osnovan, a kroz ve, like pravničke sgrađen, kao i zelenac iskopan.

Krajem škol. god. bilo je u svakidarnjoj školi,

li djece u

	I. raz.	33 dječ.	4 djev.
	II. "	7 "	1 "
	III. "	6 "	"
	IV. "	4 "	"
ukupno		49 "	5 "

Došim je u opetovnici bilo:

I. teč.	4 dječ.	1 djev.
II. "	- "	- "

ukupno:

Školska godina je završena 28. lipnja, svečanom službom božjom.

Belaj 30. lipnja 1913.

Frane Jeurpović
učitelj

5

God. 1913./14.

Školska godina 1913./14. počela je 1. rujna 1913. Školski odbor je isti, kao i lano, t. j. predsjednik vlč. g. Adolfo Janke, a odbornici Marko Polović, Pero Dobričić, i Josip Bruardić.

Popis škol. sposobnjaka obavljen je u roku od dva srpnja. Školskih sposobnjaka bilo je a uškolaeno je uovik uč. te je prema tome bilo na početku godine u

godine u	I. r.	uč.	oljev
	<u>II.</u> r.	"	"
	<u>III.</u> r.	"	"
	<u>IV.</u> r.	"	"

ukupno

Naredbom zem. vlade za Bosnu i Hercegovinu br. 183.178 II. D. premješten je učitelj Jendrović u Ključ kao škol. starijina.

Belač 30. studena 1913.

Franje Jendrović

Pera

Od 30. studenoga 1913. do 1. ožujka 1914. ostala je škola zatvorena, jer je nakon odlaska učitelja Fendrašića ostalo učit. mjesto nepopunjeno.

Naredbom kr. zem. vlade, ovis za bogoslovje i nastavu od 8. / II. 1914. br. 1369. premješten je na ovu školu potpisani učitelj po svojoj molbi sa niže pučke škole u B Poljani orbovašskoj.

Svoju službu na ovoj školi nastupio je na 1. ožujka 1914.

Školska godina po napredak djece nije bila osobito povoljna. kroz 3 mjeseca bijaše škola zatvorena, a kasnije u rujnesecima travnju, svibnju i lipnju harao je među djecom - osobito 1. gr. - zarazni škrdel. Zato se ništa nije u obuci moglo postići potpuni uspjeh, već samo najnižniji.

Kr. žup. nadzornik nije inspicirao škole, jer je znao u Karlovima je prilikama.

Završni ispit obdržavao se 25. lipnja 1914. Postignuti uspjeh u školi predvojuje ova statistika.

	I. r. podlikom		I. red		II. red		III. red		neopisano		Svega	
	dječaci	djevojčice	dječaci	djevojčice	dječaci	djevojčice	dječaci	djevojčice	dječaci	djevojčice	dječaci	djevojčice
I.	3	2	15	7	3	8	5	7	1	—	27	24
II.	1	—	19	2	—	—	—	—	—	—	20	2
III.	—	—	3	2	1	—	—	—	—	—	4	2
IV.	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—
	4	2	40	11	4	8	5	7	1	—	54	28

7

/

I. tečaj 3

II. " 7

Svega 10

Od toga ostao je neispitan 1 dječak I. tečaja, a ostali su svi sposobni su za prelaz u viši tečaj.

Od pozvanih na to osoba posjedio je školu pod godinom Mr. Mat. Lipešnik dva puta i izdao naredbe prode škole.

Miccarhidjanku Bejić, župnik u Bukmanici posjedio je školu 16. / II. 914. inspicirao djecu iz vjeroučanka i sa uspjehom bio zadovoljan.

Dopisom svojih od 21. / II. 914. H. bbo. javilo je oje. proglavarstvo u Bariloviću izbor novih škol. odbornika za ovu školu i to: Ivan Marišac, Joso Mihalić, Mate Lušlje i Mijo Prošljevac, a zamjenici: Mijo Štetić i Jure Šimunić.

U svojoj sjednici obdržavajući dne 25. / II. 914. konstituirao se taj škol. odbor i izabrao si za predsjednika Iva Marišaca.

Mjes. škol. nadzornikom ostaje i nadalje v. l. g. Adolf Fouke, župnik Leskovački.

Dne 10. / II. 914. bila je matrovalba škole. Sve obavljenе radnje izvršene su na zadovoljstvo. Odradeno je još da se uimade sagraditi pećnica i krušna peć, a škol. hodnik umade se nanovo sagraditi i u visini 1/2 m škola, hodnik i kuhinja sagraditi ulpnom bojom. Nadalje

II. " 7
 Svega 10

Od toga ostao je neispitan 1 dječak I. tečaja, a ostali svi sposobni su za prelaz u viši tečaj.

Od pozvanik na to osoba posjedio je školu pod godinom Kr. Kot. liječnik dva puta i izdao shodne odredbe proš. školetu.

Kicevčijaškou Bejić, župnik u Bukmanicu posjedio je školu 16. / VII. 914. inspicirao djecu iz vjeroučavnica i sa uspjehom bio zadovoljan.

Dopisom svojih od 21. / VII. 914. K. bbo. javilo je opć. poglavarsvo u Bariloviću izbor novih škol. odbornik za ovu školu i to: Ivan Maršac, Joso Mihalić, Mate Šušlje i Mijo Bosiljevac, a zamjenici: Mijo Šušljic i Jure Šimunić.

U svojoj sjednici održavanoj dne 25. / VII. 914. konspicirao se naj. škol. odbor i izabrao si za predsjed. sjednitka Iva Maršaca.

Mjes. škol. nadzornikom ostaje i nadalje v. l. g. Adolf Fouke, župnik Leskovački.

Dne 10. / VII. 914. bila je nadpohvalba škole. Sve obavljene radnje izvršene su na zadovoljstvo. Odrečeno je još da se uinađe sagraditi pećnica i krušna peć, a škol. hodnik uinađe se nanovo bojadisati i u visini 1 1/2 m škola, hodnik i kuhinja bojadisati uljenom bojom. Nadalje ovlašten je učitelj da nabavi neke pituije predmete, koji

još manjkaju.

To je sve i izvršeno i tako je sada škola potpuno uređena izvana i iznutra.

Račun za slikarske radnje P. Došeku iznosi je 254 K 18 fil. Nabava ostalih predmeta kao i ograda od žice, vijep, šalabak za odjeću i s. d. u-
kupno 100 K. Još se unade sagraditi krušna pec i pećnica.

Za školski preliučak kupljena su dva koš. pečla za 20 kruna. Jedan koš dao je ljetoš roj, ali taj ne će moći radi slabosti preživjeti.

Na proljeće nastojat će se, da se počme pečlariti se pokrednim račem.

Pokazalo se, da je škol. kumar preplisak, jer je ovog ljeta nestalo vode.

U školskoj knjižnici bilo je 20 djela u 23 sveska. Nije se osmar za knjige, da se može uređiti knjižnica.

U ljetuom zasjedanju hrvatskoga sabora prihvaćena je zakonska osnova o uređenju učiteljskih plaća. Osnova je dobila Previšnju sankciju, a vijesti od 1. siječnja 1915.

Isto tako svoreu je i sankcioniran zakon o udaji učitelja.

Tine je hrvatsko učiteljstvo u svojoj borbi stupilo zaatuo naprijed.

Ona unade, da se biti udovoljeno i osta-

... je ...
potpuno uređena izvana i iznutra.

Računi za slikarske radnje P. Božeku iznosi
je 254 K 18 fil. Nabava ostalih predmeta kao i
ograda od žice, crjep, salak za odjeću i s. d. u-
kupno 100 K. Još se unade sagraditi krušna
peć i pećnica.

Za školski preliječak kupljena su dva koša
pečla za 20 kruna. Jedan koš dao je ljeto roj,
ali taj ne će moći radi slabosti prezimiti.

Na proljeće nastojat će se, da se počme
pčelariti se pokretnim načem.

Pokazalo se, da je škol. kumar preplisak,
jer je ovog ljeta nestalo podl.

U školskoj knjižnici bilo je 20 djela u
23 sveska. Nije dan je osmar za knjige, da se
može uređiti knjižnica.

U ljetnom zasjedanju hrvatskoga sabora
prihvaćena je zakonska osnova o uređenju
učiteljskih plaća. Osnova je dobila Previšnju
sankciju, a vrijedi od 1. siječnja 1915.

Isto tako sproveden je i sankcioniran
zakon o udaji učitelja.

Tiime je hrvatsko učiteljstvo u svojoj
borbi stupilo znatno naprijed.

Uma nade, da će biti udovoljeno i osta-
lim učiteljskim pravednim željama.

/.

9
Dne 28. lipnja 1914. pao je u Sarajevu od
zločinačke ubojničke ruke Prejasi naš prijes-
olja nasljednik nadvojvoda Fraujo Fer-
dinand sa svojom plemenitom suprugom
Sofijom vojvodkinjom Hohenberg.

Ovaj prežalosni događaj duboko je
ucivilio našega Premilosivog vladara,
sjedoga cara i kralja Frauju Josipa I.

Gujime Arpjeli su tugu svi njegovi
narodi, a osobito vjomi Hrvati.

Za nepržaljenim pokojnikom obdr-
žavao se u župnoj crkvi u Heskoveu re-
quiem na F. sopuja, kojemu je u zastupa-
nju ove škole prisustvoovao polpisani
učitelj.

Slava Ferdinandu i Sofiji!!

Ovaj prežalostan događaj bio je uvrokom
navjštenja rata sa strane naše monarhije
kraljevini Srbiji. Na 28. srpnja navjšten je
rat. Na poziv svoga vladara Hrvati su
spremno pohrlili pod bojne zastave i
sada se slavno i junački bore za kralja
i dom!

Rat među našom monarhijom nije
ostao lokaliziran, već je zahvatio i ostale
evropske velike vlasti, uzzevši Italiju.

Prema dosadašnjem uspješnom vojevanju
naše vojske i one naše saveznice Nemačke,

stalna je nada, da će naša pravedna borba
naddjačati jake i brojne neprijatelje.

18. kolovoza osobito svečano proslavljen
je Previšnji rodeni dan našega Premilo-
stivoga Vladara. Svi narodi prostrane
države natjecali se, k da Mu iskažu što
više stovanja, ljubavi i podaničke vjer-
nosti. U Leshkoveu bila je toga dana sveča-
na služba božja, kojoj je uz službeno osob-
lje prisustvovalo dosta seljačkog naroda.

Poslije mise sakupila se prilična svota
za naše ranjenike t. j. za „Crveni križ“.

U ovima teškima vremenima jedno-
dušna molitva svije vjernih podanika
bila je toga dana, da nam Višnji uz-
drži ljubljenoga kralja čila, svježja i bodra
na propast neprijatelju, a na sreću i sla-
vu Previšnjeg doma i vjernih naroda.

Uz hiljadu i milijona grla orilo je
jednoglasno:

Živio Premilostivi naš kralj

Franjo Josip I. !!!

Jako je ova školska godina završila stras-
nom sarajevskom tragedijom, a početi će
nova usred peke bojnog priučja. Jer mjes-
ni učitelj nije vojni, obrvanik moći će škol-
ska obuka uredno otpočeti, a Bog neka bi
dao, da se isto tako nastavi i završi,
ali pod vedrijim političkim obronjem!

U Belaju, dne 27. kolovoza 1914.

Viktor Loumal
učitelj.

Hr. županijska oblast u Ogulinu pod br. 3447 dne
21. veljače 1915 :

Hr. zemaljskoj vladi
odjelu za bogoslovje i nastavu

u/

Zagreba

Podastire se na odredbu sa izvještajem, da je na
općoj pučkoj školi u Belaju postavljen Tomaz Jerman,
umirovljeni učitelj, u svojstvu namjestnog učitelja za
vrijeme bolesti učitelja Tomca.

Isti je postavljen oostranim riješenjem od 22. siječ-
nja o. g. broj 1305.

Hr. podžupan na dopustu :

u. z.

Dr. Mikšić

Viktor Tomac.

Živio je i umro kao učitelj. Mlad, pun dobre volje i lijepih ideala, duhovit i prožet čustvom i dužnosći sprem domovine, počeo je prije osam godina oplemenjivati mlade duše, djecu teško iskrušanog hrvatskog naroda. Ljubio je tu djecu i uživao gledajući; kako im se radošno sa-
kle očice, u kojima je znao kao rijetko koji, lič duševnoga svijeta probuditi.

Prevelike je nahtjeve stavljao na slabo tijelo; podlegao je. Umro je u bolnici častnih ss. milo, Kranica u Zagrebu na Duhovej 23. svibnja 1915. Isto što mu bijaše život, tako mu je bilo i umiranje puno boli. Mlado mu tijelo teško se rastajalo sa jakim snom. Još pred zadnjom operacijom, kadnjom nadom, očima se liceu salio, gledajući nas proučavajuć očima, kao da je htio čitati u nama, da li ga smatramo izgubljenim. Čedau, kakav mu je bio život, bio mu i spood. Slomljena, neopokobljena supruga, dva njegova na bojnom polju ranjena brata i još dva potjatelja stratali ga do hlau i groba. Majka mu je domo čuvala troje dječice. /Stjepan Jobst Hrvatska./

13

Poslije smrti dobrog učitelja Viktora Tomca ostao je i da
je najmlađi učitelj Porvao Jeruman. Školska god. 1914/15.
završila se dne 30 lipnja 1915.

Školska god 1915./16.

Dekretom kr. žup. oblasti u Ogulinu od 22. III. 1915. br. 12873.
imeenovana je za osnovnu učiteljicu učitelj. kandidata
kćerka Lova Bosiljevac u svojstvu najmlađe učiteljice. Ista
je učiteljica odmah nastupila i tako je obuka otpočela
dauom 1. rujna. Popis škol. sposobnjaka obavio je liječ.
kom škol. pracnika g. Vajpor Salopek barilonički učitelj a
nikolauo je:

u I. r.	46	djeca
u II. r.	31	"
u III. r.	24	"
u IV. r.	7	"
V. r.	-	

Ukupno 108 "

Budući, da je broj škol. mladeži mnogo veći, nego li
prostor škol. sobe dozvoljava, pa je u sjednici škol. odbora
na od 29. studena 1915. prihvaćeno, da se odsele obuča
na poludnevno t. j. I. i II. r. poslije podne, a III. i IV.
prije podne.

Školski odbor je isti kao i prethodnoj godini. Od
odbornika je na ratistu Juro Mihalić. Predsjednik škol.
odborna je i dalje leškovački župnik g. A. Jonke.

Dne 14. XII. 1915. posjetio je školu kr. žup. škol. nadzor.
nik g. A. Dječević inspicirao djecu i bio s uspjehom
zadovoljan.

Po želji i nalogu vis. kr. zem. vlade odjela za trg. i nastanu sakupljala je školska mladež kupinovo lišće, plitk slavuante pletenice i ^{slapovale} i prinose sa brčićne darove, sve za vojku. Osim toga sakupljano je još prinosi za ratne invalide kao i hrastove sičke.

U ovoj god. pristupila je škol. mladež triput k w. isporjedi i pričekati i to: pred Božić, Uskrs i o Bljoj. zijevu.

Školska god. baš nije bila povoljna za napredak i rad u školi, jer gotovo se svake kuće, je najmanje jedan član na ratistu ili u vojsci, pa rad i škol. mladeži radi poslove, koje su prije obavljali od, nastiji. Poradi toga polacak škole je bio dosta slab, pa se je svisiti moglo samo najmanje.

Ispit. i zaključak škol. godine bio je dne 26. lipnja 1916.

Školska god 1916./17.

Ova je školska god. započeta danom 1. rujna. Popis škol. sposobnjaka obavljen je dne 29. VII. a nikolano je :

I. r.	45	djeca
II. r.	32	"
III. r.	21	"
IV. r.	13	"
V. r.	1	"
<hr/>		
Srega	112	"

Obuka je i ove godine poludnevna radi prevelika broja djece. Dne 23. X. inspicirao je napjeh obuke za lanijsku god. gosp. N. Frankl. kr. žup. škol. ^{naok.} vi s obeirou na prilike, koje su u onaj

god. sladale bio s uspjehom zadovoljen.

Dne 21. studenoga 1916 u 9^h na veier u Schönbrunnskom dvorcu
umro je kralj

Franjo Josip I.

Umr'o je dobar naš kralj! Umr'o je mudri vladar pro-
stranik zemalja! Umr'o je brižni otac mnogih naroda, a
napose hrvatskoga! Umr'o je velik prijatelj narodne iko-
le i narodnoga učiteljstva! Umr'o je Čuvar, koji je bio
zaštita i utjeha naša!

On je umro, ali duh njegov ostat će u nama, pa
kao što je on predviđao nama za života soga, tako
je i poslije svrta svoje ostati uor naš i ideal na-
gajajuju naše mladosti

Neka bude slava imenu Njegovu, dok bude svije-
ta i naroda našeg! — "

Nasljednik Franje Josipa Proga, car i
kralj Karlo četvrti okrunjen je svečan. 30. pro-
sina 1916. u Budimu krunom sv. Stjepana
za kralja Ugarske i naše domovine. Novi
naš vladar istakao se u današnjim testim
politikama kao neustrasni vojskovođa i kao
dobar otac svojih naroda, koji Njega i kra-
ljicu Litu, pravu majku neovjuiika, štujie
i ljubiti kliučii iz dva duše:

"Bože živi našeg kralja i kraljicu"

Školska mladež je u ovoj godini mnogo
bolosala od tifusa, koji je harao po selima:
Orjicu, Malincu i osobito po Baujskom selu.
Jedna je učenica podlegla bolesti i umrla, a
ostali su svi preživjeli. Poradli bolesti, gospodar-
poslove i ponajviše odjele i običe djeca su
malo ikostajala, pa je polacak bio slab.

Školska je mladež redovito pristupila k
v. isporjesli i picesti triputa.

Yspit i završnicak škol. godine održan je
dne 26. lipnja.

Škol. godine 1917./18.

Naredbom vis. kr. zem. vlade a okrirom na
gospodarske poslove započela je ova škol. godina
dne 1. listopada. Opis škol. sposobijake otavljen
je tijekom škol. praxike a uskolano je:

u	I.	r
	II.	r
	III.	r.
	IV.	r
	V.	r
	<hr/>	
	kepe	

Okuka je i nadalje poludnevna. Dne 5. studena tog
posjetio i pregledao je ova školu kr. žup. škol.

načelnik g. N. Frankl i bio obzirom na pu,¹⁷
like koje u ovom teškim ratnim godinama
stadaju s uspjehom i radom u školi zado-
voljan.

Oskudica na odijelu i obuci je svakim
danom sve veća, pa je školska mladež u zim-
sko doba vrlo izostajala. Osim toga je u
ovom kraju vladala lazijske i to ove godine
sisa pa je trud seljaka bio vrlo slab
naplacem. Upi. aprovizacija je doduše nabav-
ljivala kuruc, ali nije bilo kadra potpuno
opskrbiti žiteljsku potrebnim hranom, te je
mnogo obitelji gladovalo. Posljedice toga opaža-
le su se vrlo i u školi, a opaxati se se
i dugo. Mnogo djeteta ostalo je bez matere,
koja je putujući u Slavoniju da djeci pri-
bavi hranu, izgledajući - a na kisuom je
sejenu danu gurajući se u prepuvom vla-
ku, otrjela i murla. No trevisnji je dao
da se i to sretno prebrodilo pa eva uroga
djeta koje nam obećava bolju ljeticu.

Škol. mladež pristupala je 3 puta sv.
isporjedi i picesti a nedjeljom i blagda-
nom radi udaljenosti s roditeljima pola-
zilo se sv. službi Božjoj.

Djeca su oboirou na ratne prilike i ne-
prilike ipak pilično školu polazila.

Škol. god. zaključena je danom 26. lipnja
1918.

Škol. god. 1918/19.

počela je danom 1. rujna. Popis škol. spo-
sobijaka obavljena je tijekom škol. pravnika,
a uškolavano je:

u I. r. 26 uč.

u II. r. 24 "

u III. r. 29 "

IV. r. 13 "

V. r. 2 "

Ukupno 94 "

Obuka je i nadalje poludnevna, radi pre-
velika broja djece. Običava se I. i II. razr. poslije
podne a ostali razredi prije podne. Škola je
pregledana dne 12. srbija 1919. po izv. škol.
naok. Radi uselcu.

Bojatski rat završeu je u mjesecu listopa-
du slonou neutralnih vlasti. Tomu slonu
najviše su pridonijele jugoslavenske i te koje
se dalje za tuđina nijesu htjele briti. Vojska
bje raspustena a 29. listopada proglašeu je
otpad od Austro-ugarske a sjedinjenje s
braćom Srbima i Slovencima. Tako je nast-
talo kraljevstvo Srba, Hrvata i Slovenaca i: SHS,
kojemu je na čelu Petar I. Karađorđević.
Velika je to bila slava, kakove svijet ne pam-
ti velik je to događaj, kada su se narodi
iste krvi i jezika složili u zajednicu. Daj
Bože da se ta sloza učvrsti i nadalje na-
ponos i dika narodn našemu a i na
krišt velike slonovine naše!

Mirova konferencija radi i dalje. Granice
naše još nisu označene.

Suomenien muistuttaja!

19

17. V. 1920.

R. M. M. M.
H. M. M. M.

Dne 30. travnja 1919. svečano su prenesene kosti mučenika
„ bana Petra Zrinskog i Krste Frankopana
iz Bečkog novog mjesta u Zagreb.

Dugo se je vremena željelo, da se kemni ostatci
njihovi prenesu u domovinu. Bći se tome opirao. Tek
kad je slomljena moć Hapsburgovaca u svjetskom
ratu, moglo se je izvršiti ovo djelo narodnoga pie-
teta. Prva obljetnica smrti ovih narodnih junaka
u neodvisnosti od Beča imala se dostojno proslaviti.
I uistinu je hrvatski narod, na složnu suradnju
bratske Srba i Slovenaca, obavio tu proslavu veli-
čajnom žalobnom svečanosti i povratio u domovinu
kosti njihove. Čast onim hrvatskim podoljubima,
koji su se za ovo djelo založili. Za osobitim pri-
kazanjem valja istaći ustajni i energični rad „Brace
hrvatskoga krmaja," koji su i ovom prigodom
uložili trud svoj, da se prenos kemnih ostataka
bana Petra Zrinskoga i Krste Frankopana obavi
načinom, dostojnim i znamenitih pokojnika i
hrvatskoga naroda, čiji su oni bili sinovi.

„ Glava narodnim mučenicima! ”

7.

Naredbom povjereništva za prosvjetu i vjere od 2. III. 1919. broj: 24.235. proširena je ova škola u dvoetaznu, te je osnovano mjesto za učiteljicu.

Novoosnovano mjesto nije odmah bilo popunjeno nego je ovomješna učiteljica i dalje namjenjivala učitelja do konca godine.

Škola je pregledana dne 13. svibnja 1919. po kr. županijskom škol. nadzorniku g. Radi Ureću, koji je sa uspjehom bio zadovoljan.

Školska mladež prisustvovala je tri puta sv. ispovijedi i pričesti; a nedjeljom i blagdanom radi udaljenosti s nadzornikom polazila h. sv. službi Božjoj.

Djeca su obzirom teške materijalne prilike ipak prilično školu polazila i dobro u naucima napredovala.

Školska godina zaključena je dne 30. lipnja 1919.

Školska godina 1919.-20.

21

Ova škol. godina počela je danom 1. rujna 1919. Popis škol. sposobnjaka obavljen je dne 1. srpnja t.g. Izabran je novi škol. odbor, dok je čast mjesnog škol. nadzornika utkinjena naredbom narodnog vijeća. Za predsjednika je izabran Josip Mihalić, Belaj 3. Kao članovi funkcioniraju Josip Bernardić, Branjsko selo, Josip Gruić, Polje i Jandrić Gopak, Kalinae 1.

Mjesto učitelja popunjeno je dne 18. siječnja 1920. Kompetencio je samo suprug ovdasnjije učiteljice g. Milan Buneta učitelj iz Lerovca, koji je riješenjem provjereništva za prosvjete i vjere od 8. XII. 1919. broj: 43.479. premješten iz Lerovca na ovu školu. Tako sada slučbuju na ovoj školi supruci Buneta. Do podne obučava se III. IV. i V. godište, po podne I. i II. godište.

Dana 23. lipnja pohodio je naš bijeli Zagreb Njegovo Visočanstvo Kraljević

„ Aleksander. ”

Takove slave još nije bilo u Zagrebu. Iao grad bio je isklicen slovenskim, hrvatskim i srpskim zastavama. Markov trg bio je okicen

električnim kandeljama. Glica je bila puna zastava, a u izlozima su bile izložene slike kralja Petra i regenta Aleksandra dok su na prozorima bile izvešene zastave i sagovi. Pred kolodvorom je ^{bio} podignut veliki slavluk, na kojemu bijaše izradena velika kruna. S obe strane slavluka bijahu ovi stihovi:

Kraljeviću Bog Ti pomogao,
 Tvoje srce svjetlo na divanu,
 Tvoja sablja sjekla na megdanu,
 Nada Te se ne našlo junakas
 Zme Ti se suda spominjalo
 Dok je sunca i dok je mjeseca.

Boravak kraljevića Aleksandra u Zagrebu bilo je jedno neprekidno i ničim nepomućeno slavlje. Sam regent osobito divnut objavio je banskom savjetniku Teodoru Bošnjaku:

„Ovakova sjajnog i sređalnog dočeka netko sam kada u životu doživio.“

Isto kao u Zagrebu bio je kraljević i na stanicama kuda je prolazio upravo sjajno dočekivan. Sve stanice od Zemuna pa do Zagreba bile su dionno iskriene zastavama, zelenilom i likovima te slikama kralja Petra i regenta.

Na svakoj stanici sabralo (bi) se ogromno mnoštvo naroda, koji je suda regentu privredivalo najjač^u nosnije manifestacije. Regent je na svakoj stanici silazio iz vlaka i nakon pozdrava budi spinskih načelnika, budi čovjeka iz naroda ili djevojčice kolazio u sam narod te se sa seljankama i seljankama pozdravljao i rukovao. Osobito je bio dirljiv prior u Jasenovcu kada je Nikola Čola u svome govoru podsjetio regenta, da se sada nalazi na onome tlu, gdje se je njegov junački otac kralj Petar spremao, da se prebaci u Bosnu i započne svojim junačkim djelima, koja su početak našeg narodnog oslobođenja. Kodje se oko regenta ovilo kolo mladih djevojaka u narodnim nošnja^{ma}, ma, koje su pjevale prigodnu narodnu pjesmu veličajući regenta. Nakon veličanstvenog boravka u Zagrebu krenuo je kraljević dne 26. VII. 73. u Ljubljanu gdje je također bio sjajno dočekan.

Prigodom boravka u Zagrebu reveras se regent u Samobor praćen od bana i drugih odličnika. Narod ga je pozdravljao na cijelom putu. Iz Samobora je krenuo regent preko Plešivice u Jasku odakle se vratio u Zagreb. Ovaj regentov pohod u Zagreb je potvorda našeg jedinstva Srba Hrvata i Slovenaca. Pred cijelim je svijetom ^{je dokazano} da je naša kraljevina djelo svoje nosi

Srba i Hrvata i Slovenaca. Za naše neprijatelje oo je najbolja opomena, da će svako govorenje nasih prava naići na siguran otpor naše ujedinjene kraljevine.

Bog poživi i blagoslovi Njegovo kralj.
Veličanstvo kralja Petra I.

Bog poživi i blagoslovi Njegovo
kraljevsko visočanstvo Regenta

Aleksandra !!!

Škola je pregledana dne 17. V. 1920. po kr.
głup. škol. nadzorniku Radi Uvelcu.

Školska godina zaključena je dne 30. lipnja 1920.

U Belaju, dne 7. kolovoza 1920.

Milomiruneta
učitelj

Ova šk. godina otpočela je danom 1. rujna 1920. Budući su školske knjige kao i ini materijal potreban školi stigao pravo-
vremeno, to je obuka i pravodobno otpočela. Zbog bolesti učenika bilo je tijekom godine povoljno. Učitelj je bio u bolnici milosrdnih sestara od 16. x. - 31. x. 1920. radi operacije na ositi. Za to vrijeme zamjenjivala je učitelja voornjesna učiteljica, tako, te nije škola bila unatoč te bolesti učiteljeve prekinuta.

Dana 13. lipnja 1921. dijelio je sv. potporde presvjetli gospodin biskup Dr Premuš u Leshovu, te su tom prigodom i učenici ove škole primili sakrament sv. potporde. Na povratku iz Leshova, dočekao je narod sa školskom mladeš biskupa, te ga pred križem pozdravio.

Drugih osobitih događaja kao i promjena kod ove škole nije bilo.

U ispovijedi i pričesti prisustvovala su djeca i ove godine tri puta.

7.
 Na Vidovdan dne 28. lipnja 1921. primljen
 je ustav u zakonodavnoj skupštini. Tom
 zgodom htjela je crna ruha, da bombom
 u ruci umisti prvog sursega barona za sto-
 bodu kraljevića „Aleksandra“. No
 srećom bomba je eksplodirala ^{na} telegrafskoj
 žici, ubila nekoliko vojnika i ranila neko-
 liko građana, dok je život kraljevićev
 čuvan providnošću božjom ostao neo-
 ranjen. Veseli, da atentat nije uspio,
 hvaran narod iz svojih krajeva nose
 kraljevine upravo je kraljeviću sudarne
 čestitke. Haseg omiljenog kraljevića
 Aleksandra neka uslovi Svevišnji
 na mnogaja ljeta na naš ponos i diku!

Atentat je neki Stejić komunista uapšen
 te će biti ka svoj cin i klanjen, kao i drugi
 pomagači.

Škola ove godine nije pregledana.
 Ispit je održan dne 27. lipnja. Dne 30. lipnja
 pročitan su učenicima redovi, a oni koji
 su osobito napredovali u naucima i
 marljivo polazili školu dobili su lijepe
 nagradne knjige, te je tako završena
 ova škol. godina.

u Belaji, dne 8. kolovoza 1921.

Dne 1. rujna 1921. počela je ova škol. godina. Budući su škol. knjige novo tiskane, nijesu u pravo vrijeme stigle, te su u početku služile starija izdanja.

Zbravljje učenika bilo je povoljno osim manjih nahlada i slično.

Promjena kao i drugih osobitih događaja kod škole nije bilo.

Dne 16. kolovoza 1921. svjedočilo se Gospodaru života i smrti, da poroče prvog vladara uje, dinjene kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, kralja Petra I. k sebi na istinu. Umro je slavni strada, lae ostavivši svima svijetli primjer šarke i postojane ljubavi doma i naroda svoga. Tek što je dorasao, „i do sablje i do kopja bojna“, nije želio krvi svoje, već je izložio život svoj za veliki francuski narod, koji mu je dao drugu domovinu. Kad se je podigla patnička raja, da strese stoljetni turski jaram, brli On među svoju sirotinju i muči zajedno s njome muka ustanka. Porvan na prestolje, nije se usdigao u tastojoj oholosti, već ostaje i dalje vjeran sin i sluga svoga naroda; daje mu široku slobodu držeći se slavne riječi svoje: narod se za slobodu u slobodi uzgaja. U teškom svjetskom ratu

podnosi sve napore običnog ratnika i ne ostavlja naroda svoga. Doživio je napokon pobjedu narodne stvari, oživotvorio je san otaca naših: slobodu i ujedinjenje slavenskoga juga. U sjaju krunice Leonimira i Dušana imali su proteći padnji mu dani. No Bog je odredio drugačije. Zamučan naporima, pritisnut godinama pravkao se načalost u tišini.

Šad nas je ostavio, ali nam je ostavio i svijetli primjer, kako valja ljubiti narod svoj, trpiti s njim, neostavljati ga u danima kušnje i stradanja. Slava mu!

Na sjednici narodne skupštine od 20. kolovoza 1921. predloženo bi, da se pokojnome kralju dade jedno historijsko ime. Sa jednoglasnim zaključkom zaključeno je, da mu se dade ime: „**Petar Veliki Osloboditelj**“.

Prema ustavu naslijedio je pokojnoga kralja njegov sin regent „**Aleksander**“, koji se je dne 16. lipnja 1922. vjenčao rumunjskom princezom „**Mariolom**“, kojoj je sada ime kraljica „**Marija**“.

Da Svevišnji uzdrži i poživi našega mladoga kralja i kraljicu mnogo ljeta!

Živio Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander!
Živela Njezino Veličanstvo kraljica Marija!

1.

U. i. pričesti prisustvovala su djeca tri puta.
Škola je po kr. žup. škol. nadzorniku pregledana
dana 21. lipnja 1922.

Godišnji ispit održan je dne 27. lipnja, a
30. lipnja završena je škol. godina.

U Belaju, dne 14. kolovoza 1922.

Vido, 16/6. 1923.

Mom. Bubaš
kr. žup. škol. nadzor.

Mitarzumer
učitelj

Školska godina 1922. / 23.

Školska godina 1922, 23. otpočela je danom 1. rujna. Školske knjige kao i ini materijal stigao je pravovremeno, te škola je mogla redovno otpočeti.

Zdravlje učenika bilo je povoljno. Promjena kao i drugih osobitih događaja kod škole ove godine nije bilo.

Dne 18. rujna bili su izbori za narodnu skupštinu koji su u osobitom redu provedeni.

Novije naredbe nailaze se u službenom glasniku god. 1922/23. te nije od potrebe, da se ovdje nabrojaju.

U ispravici i pničesti sudjelovala su djeca triput, a nedjeljom i blagdanom polazila su djeca k sv. misi sa svojim poditeljima, jer je škola 7km udaljena od crkve.

Škola je pregledana dana 16. lipnja po kr. skup. škol. nadzorniku gosp. Mani Bubalju.

Godišnji ispit održan je dne 27. lipnja 1923., a 30. lipnja pročitani su djeci predovi te animi koji su osobito napredovali. Podijeljene su nagradne knjige i tim je ova škol. godina završena.

U Belaju, dne 20. srpnja 1923.

Vid. 14/5. 1924

Man Bubalja
kr. skup. škol. nadzor.

Milan Jureta
učitelj

Školska godina 1923./24.

Ova školska godina počela je redovito t. j. danom 1. rujna 1923. Školske knjige kao i ini školski materijal također je pravodobno stigao te niti ste strane nije bilo redovnom početku smetnje.

Zdravlje učenika bilo je do mjeseca svibnja vrlo povoljno. Početkom svibnja pa tamo do polovice lipnja vladala je epidemična bolest do brad. Većinom su bolovala djeca I. i II. godišta, dok djeca starijih godišta manje su bolovala. Smrtnih slučajeva nije bilo.

Junaička bora Karadorđevića, koja u našoj Historiji predstavlja znamenje borbe za slobodu, dobila je novo izdanak, a Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca - Prestolonasljednik - koji je rođen dne 6. rujna 1923. Naš dični prestolonasljednik nosi ime svoga slavoga i velikoga djeda "Petar".

Karadorđevići su se uvijek odlikovali svojim slobodnjem i ustavna vladavina u maloj Srbiji počevši od 1903. godine imala je obilježje slobode. Vladavina njihovaa bila je za sve vreme izraz narodnih težnji i omogućila pripremu za velika i slavna djela. U Podmlatku Kraljevskog Doma naš napućeni narod koji je kroz teške patnje i stradanja došao do svoje slobode i svoje narodne države, gleda stabiliziranje novog stanja i jedan od glavnih uslova za učvršćivanje nove države.

Da živi Prijestolonasljednik "Petar!"

1.

Dne 31. srpnja 1923. izglasan je novi činovnički zakon.
Druge važnije naredbe nalaze se u, Hrvatskom glasniku.

Promjena kod škole, kao i kod učitelja nije bilo.
Dругих osobitih događaja također nije bilo.

Budući je škola od crkve udaljena preko 7 km,
to su djeca crkve polazila u paratnji bližnjih parohija
ili roditelja. Svetu ispovijed kao i sv. pričest primila
su djeca ove godine tri puta.

Djecu je u vjeronauku podučavao vli. gosp. Nikola
Kučinovac župnik iz Velemerica.

Škola je pregledana dne 13. lipnja po str. žup. škol.
nadzorniku gosp. Mami Gubalar.

Godišnji ispit održan je dne 26. lipnja 1924, a
dne 30. lipnja završena je školska godina.

U Belaju, dne 2. kolovoza 1924.

Milanzunet
učitelj

Vidio: 23. II. 1925.

mr. Šišk
sres. škol. nadzor.

Školska godina 1924. /25.

Dne 1. rujna 1924. počela je ova školska godina. Ispis školskih sposobnjaka obavljen je pravovremeno, a isto tako nabavljen je školski materijal, te je obuka propisno otpočela radom.

Zdravlje učenika, a i učitelja bilo je dovoljno. Napjebi u osnovcima bio je vrlo ~~dobro~~ dovoljan. Promjena kod škole, kao i kod učitelja nije bilo.

Čitanje naredbe matice se u „Školskom Glasniku“, odnosno u „Osnovnoj Nastavi“.

Godina 1925. proglašena je za metu godinu, te je bilo 7000 Hrvata i Srbova bilo u Rimu na završnom sv. i sv. Papi i darovane mu četiri kateđe.

Ova je god. 1000 otidalo je okrunjen gov. hrvatski uaf. Tomislav. Biljem cijele domovine obdržavale su se razne proslave.

Drugi politički događaja ove godine nije bilo. Sjeca m. i ove godine položila eson u matnji roditelja, budući je škola od ruke udaljena 7km.

Sjeca je u ovisnosti zadržavao sl. g. zupnik iz Selmerića Nikola Trčinska.

Škola je pregledana, dne 23. lipnja 1925. po gosp. Nikoli Paicu, mes. kol. nadzorniku.

Godišnji ispit je održan dne 27. lipnja 1925., a danom 30. lipnja završena je školska godina.

A. Belaji, dne 3. kolovoza 1925.

Milan Pruneta, s. r. v.
uostaj.

Školska godina započela je redovito, to j. dne 1. rujna 1925. Zdravlje učelnika bilo je sve do pod konac travnja povoljno, a onda se je pojavilo među djecom oticanje vratnih kilekda, pa su skoro pa djeca radi toga odležavala po 6-8 dana. Bilo je i jedan smrtni slučaj, a to je umrla učelnica opetovnice Jana Žunac od škule. - Pokoj joj vječni! To je bio jedini smrtni slučaj među polaznicima škole i ako je bilo djece opasno bolesne. -

Promjena među učiteljstvom sve škole bilo je više. Premješteni su suprugi Šurmeta, Šovadani dugogodišnji učitelji sve škole u Lučevici kod Zastrebarskog. - Ovdje su ostali najugodnije uspr. menu na sebe. -

Nakon toga bila je imenovana privremenu učiteljicu sve škole učiteljica kandidatkinja iz Mestanja Anka Latković, a za učitelja je premješten Zvonimir Priselac, učitelj iz Cetinog Vassia, svega službenog. - Nakon kratkog vremena premještena je učiteljica Anka Latković sa sve škole na gradsku školu u Kamenskom, a na njeno mjesto imenovana je učiteljica kandidatkinja iz Karlovca Anka Matešić. -

Financijske naredbe nalaze se u "Osnovnoj Nastavi". Od 1. I. 1926. prestala je izlaziti "Osnovna Nastava", a imao je izlaziti "Osnovni Glasnik", kao glavni službeni list Ministarstva Osnovate, no još ga do danas nema, te je tako učiteljstvo ostalo neopještirano bez službenog glasila. -

Škola je pregledana po poslom paritetskome referentu, koji je toga dana obavio cijepljenje sve škole. ^{op. list} Njegov nalog nalazi se na listina od broju 92/1926. -

Od poslute je vajnosti, da se opomene, da se je sve godine po cijelom svijetu, gdje ima Hrvata, na poslute većini našim glasila 1000 godisnjica krunisanja prvog hrvat. Kraja Tomislava. Nema mjestu, nema Kraja. - kojemu živu Hrvat, a da se nije slavilo, na najvećaniji našim.

U noći, dne 24. lipnja 1925. pred dan slavennih
apostola Sv. Ivice i Metoda, zapalili su se na ploso
prva rohućeva prijesci, koji su nas ojedali "da, još nas
ima, još Hrvata?"

Ivalako se mora posebno spomenuti proslava 1.000. godišnjice
u Zagrebu, gdje je došao narod iz svih krajeva naše rostrane
domovine. Nema policijine, koja tu nije bila zastupana, nema tu
naše narodne pošupe, koja se tamo nije vidjela. Proslava se
se obdržavala, dne 13. IV. i 15. kolovoza. Tu je zgodno bio i hrvatski
presokolasti plet. Na taj plet došlo je naroda iz svih krajeva
domovine, bila je dapače došla i delegacija našega zarobljenoga
grada Lador, a bila je i vojevodka iz Amerike.

Tu je slavu upelićao još i naše dolazak Njehovih
Telićanstva Kralja i Kraljice na plet i proslavu u Zagreb.
Nepregledna masa naroda pozdravala je Kralja i Kraljicu
kličuci iz mega gola "Živio Kralj!" "Živjela Kraljica!"

Škola nije bila ove škol. god. pregledana ni u
jednom školskom nadzorniku.

Obuka je kod škole završena, dne 26. lipnja, a dne
27. lipnja bila su postavljeni navedena redovi, čime je
bila ova škol. god. završena.

u Belaju, dne 1. rujna 1926.

Jovanist
Brišlec

Vidio: 14. VII. 1927.

Nikš
Čičić
sres. škol. nadzor.

Školska godina započela je redovito, to j. t. rujna 1. 1926.
 Zdravlje učenika bilo je povoljno. Bilo je tek nekoliko
 neznatnih oboljenja, od kojih se je brzo oporavilo. Bio
 je i jedan smrtni slučaj. Umrlo je 19/11. 1927. učenik 4. razr.
 Ivan Šimunović od tuberkuloze kostiju. Bolovao je pet
 mjeseci, dok se konačno nije preselio u vječnost. Slava mu!
 Zdravlje učiteljstva bilo je povoljno.
 Promjena među učiteljstvom nije bilo nikakvih.

Učenijske naredbe nalaze se u "Prosvjetnom Glasniku" i u aktinam.
 Dne 21/12. obavljeno je rijepljenje stol. mladjezi za pres. prist.
 referentu.

Tokom ove školske godine uređen je bunar pred školom,
 koji je već niz godina bio neuporabiv. Zaslužan je to gosp.
 sp. načelnika Josipa Gejika, koji je platio mnogo truda,
 da se taj bunar uvede u korištenje, za koje je i nagrađen.

Dne 19/12. išli su učenici III, IV. i V. razreda sa svojim nastav-
 nicama na starodrevni trgaj, koji su gomno razgledali.
 Razgledali su teleskop i jednu špilju, električnu petroleu i
 ostale stvari, pred kojom je grob bana Tomasićeva.

Dne 17/12. pregledao je školu g. mesar škol. nadgornik
 Mikola Baić. Sa zadovoljenjem napomenuo bio je prave zadovolje,
 kao što se to vidi i iz njegova nalaza u kontrolnoj knjizi.

Prošle godine osnovana je u mjestu ograna
 "Seljačke škole", koji je češće privlačio pažnju za svoje slušanje.
 U programu zabava sudjelovali su i učenice i učenici bilo
 predstavama bilo pjevanjem i dobili su za to od roditelja ne
 malo odobravanje. Taj rad se i dalje nastaviti.

Školska mladež igrala je koturu zajedno sa svojim
 roditeljima. Sponjerali su se zajednički tri puta u župnoj

M naurku ajese podučivali su učeničke njihovi učitelji,
 a kada je došao i g. Vašinosae župnik iz Ladvenjaka da
 vodi katoličankinje i da pripravi djecu za pr. ispit.

Dne 26. lipnja popodne bio je učenički ispit, na kojega
 su došli roditelji djece, a i mnogi drugi roditelji. Ispitani
 ispita bili su učenički zadovoljni svi prisutni.

Škola godišno završena je na čest. dan.

M. Belaji, dne 29. lipnja 1927.

(fornimist) pisalač
 učitelj